

Aan het College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 1 mei 2017

Betreft: Advies Aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg

Geacht College,

Bij het opstellen van de beslisnota Aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg is in eerste instantie verzuimd om de Participatieraad om advies te vragen. Tijdens de behandeling van de beslisnota in de besluitvormingsronde van het Raadsplein d.d. 13 maart heeft uw College toegezegd de Participatieraad alsnog om advies te vragen en dit advies een rol te laten spelen bij de uitvoering van de nota en de besteding van de middelen.

Ons advies – opgesteld samen met leden van de Mantelzorgadviesraad (MAR) - treft u hierbij aan. We horen graag van u welke adviezen u overneemt en wat hiervan de (financiële) consequenties zijn bij de uitvoering van de nota.

Algemene opmerkingen

Voordat we op de specifieke maatregelen ingaan, maken we eerst enkele algemene opmerkingen.

Gaan de onderwerpen in de beslisnota mantelzorgers helpen en ontlasten? We adviseren u beter te onderbouwen waarom u gekozen heeft voor de onderwerpen in de beslisnota die (extra) geld krijgen. We adviseren u om aan te geven:

- hoe u tot een keuze van de onderwerpen gekomen bent,
- welke onderwerpen zijn afgevallen en
- wat de argumenten waren voor de prioritering die u gemaakt heeft.

Een groot deel van de beschikbare middelen van € 190.000,- wordt ingezet voor het doen van onderzoek. Er zijn echter, zo valt bijvoorbeeld af te leiden uit de Monitor Mantelzorg 2016, al veel onderzoeken gedaan die hebben geleid tot concrete uitkomsten. We adviseren u minder geld uit te geven aan onderzoek en meer geld te besteden aan de uitvoering van daadwerkelijke, concrete maatregelen waar de mantelzorger direct baat bij heeft.

We adviseren u hierbij ook te kijken naar het aanbieden van respijtzorg, in de vorm van maatwerk. De MAR geeft aan dat daar behoefte aan is, bijvoorbeeld bij mantelzorgers van mensen met niet aangeboren hersenletsel, van mensen met een lichamelijk beperking en van mensen met een verstandelijke beperking. Maar ook bij mantelzorgers met een niet-Westerse achtergrond. Deze groepen zijn nog onvoldoende in beeld.

We adviseren bij de inzet van de middelen een beter evenwicht te zoeken tussen de verschillende groepen mantelzorgers. In de nota komen we vooral de bekende groepen mantelzorgers tegen waar de middelen naar toe gaan. We missen onder andere mantelzorgers voor mensen met niet aangeboren hersenletsel en mantelzorgers voor Zwollenaren met een niet-Westerse achtergrond.

Specifieke opmerkingen

Pagina 1, Beoogd effect

U schrijft hier dat het de bedoeling van de maatregelen is mantelzorgers zo te ondersteunen in de uitvoering van hun mantelzorgtaken dat overbelasting voorkomen wordt. We adviseren u aan te geven hoe deze maatregelen daar dan aan bijdragen. Het is achteraf anders lastig vast te stellen of de belasting daadwerkelijk afgenomen is of dat het ligt aan de manier van onderzoeken of aan de samenstelling van de groep ondervraagden.

OZO verbindzorg

De MAR geeft aan het OZO systeem als een positieve stap vooruit te zien, vooral bij ouderen, omdat het de lijnen korter maakt. Anders dan in de beslisnota genoemd wordt, is de MAR niet van mening dat de relatie tussen formele en informele zorg er per definitie door verbetert. De MAR plaatst verder vraagtekens bij de werkbaarheid van OZO verbindzorg als het gaat om andere groepen dan ouderen.

Daarnaast is ons bekend dat niet alle huisartsen willen meewerken vanwege twijfels over de veiligheid van het systeem en zorgen over de bescherming van de privacy.

We vragen ons af of het noodzakelijk is € 45.000.-- extra in OZO verbindzorg te investeren. We missen de argumentatie daarvoor en vragen ons af of het ook daadwerkelijk direct bijdraagt aan ondersteuning van de mantelzorger.

We adviseren u dit onderwerp meer integraal te benaderen: ook bij Huishoudelijke Ondersteuning is er aandacht voor de relatie formele en informele zorg. Als die verbinding er al wel is, adviseren wij u dit ook te laten zien in de nota.

We adviseren u nadrukkelijk meer aandacht te schenken aan de triade mantelzorger, zorgvrager en zorgverlener. Wat doet elke zorgorganisatie concreet aan het verbeteren van de relatie tussen de mantelzorger en de zorgverlener? We adviseren u meer in te zetten op de eigen kracht van de mantelzorgers zodat zij in het gesprek met de (zorg)professionals een stevige partij kunnen zijn. De mantelzorger moet het uitgangspunt zijn.

Hier kan nog een slag gemaakt worden als het gaat om transformatie.

Pagina 2, Hospice Zwolle

Dat de vrijwilligers en medewerkers van het Hospice fantastisch werk doen, staat buiten kijf. Het Hospice is er voor alle mensen die in de laatste fase van hun leven zijn en intensieve verzorging nodig hebben. Omdat de HHT per 1 juli 2017 wordt stopgezet, ontvangt het Hospice geen subsidie meer van de gemeente Zwolle. Wij adviseren u de kosten voor het schoonmaken van de ruimtes waar de gasten verblijven – ook in de toekomst - te dekken uit het hiervoor meer geëigende budget huishoudelijke ondersteuning of WLZ en niet uit het budget aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg.

Pagina 3, Jonge mantelzorgers

We vragen ons af of en hoe de groep van jonge mantelzorgers in beeld is. En hoe er aan gewerkt wordt om de groep in beeld te krijgen en te houden. Het gaat hier dan bijvoorbeeld om de groep van zogenoemde KOP-kinderen.

We zetten onze vraagtekens bij het creëren van een doelgroep broertjes en zusjes van een zorgvrager. Dit omdat we van mening zijn dat broertjes en zusjes van zorgvragers vooral kind mogen zijn. Zij zijn met de zorgvrager onderdeel van het gezin maar daarmee niet altijd automatisch mantelzorger. We vinden het niet verstandig om kinderen tussen 6 en 12 jaar al te labelen als ‘mantelzorger van’.

We adviseren u de aandacht vooral te richten op jonge mantelzorgers van zieke ouders of ouders met beperkingen.

Pagina 4, Nieuwe initiatieven voor mantelzorgers

We waarderen het dat u bij het beoordelen van nieuwe initiatieven voor mantelzorgers de MAR betreft. De MAR heeft laten zien dat zij proactief kan meedenken. Het Autismecafé is hier een goed voorbeeld van.

We adviseren u het beschikbare bedrag van € 10.000 te verhogen toch zeker als ook het Alzheimer- en Parkinsoncafé vanuit dit budget vergoed worden. Ook andere familie-/cliëntenorganisaties zouden gebruik moeten kunnen maken van dit aanbod voor lotgenotencontactgroepen.

Verder adviseren we u de initiatiefnemers van de verschillende cafés / ontmoetingsplekken met elkaar in contact te brengen om van elkaar te leren. U kunt dit als gemeente faciliteren door bijvoorbeeld een ruimte of andere faciliteiten beschikbaar te stellen of door hen te ondersteunen bij de opzet van een programma.

Pagina 4, Nachtzorg voor mensen met dementie

Bij het onderzoek naar Nachtzorg voor mensen met dementie willen we graag betrokken worden. We komen hier terug op onze eerdere opmerking dat een groot deel van de beschikbare middelen (€ 190.000) besteed wordt aan onderzoek (in dit geval € 70.000). Zijn deze middelen enkel voor het onderzoek of ook al voor de uitvoering? In het geval het bedrag enkel naar onderzoek gaat, hebben we hier grote bedenkingen bij.

We adviseren u een pilot te starten met 10 inwoners van Zwolle die met hun partner geconfronteerd worden met dit probleem en dan in kaart te brengen wat zij nodig hebben. De kosten hiervan zijn veel lager en er worden direct 10 inwoners van Zwolle geholpen. Het is actiegericht onderzoek waarbij theorie en praktijk gekoppeld worden.

Pagina 4, Uitbreiding telefonische bereikbaarheid steunpunt Mantelzorg

Is de informatie over de 24 uur bereikbaarheid, opgenomen in de Monitor, de conclusie van het onderzoek of zijn het de plannen van de gemeente? Het is jammer dat het al wordt opgenomen in de beslisnota terwijl de resultaten van het onderzoek nog niet openbaar zijn. We adviseren u eerst naar de resultaten van het onderzoek te kijken.

We wijzen u er op dat er onder mantelzorgers grote onduidelijkheid is wanneer en bij wie zij buiten kantooruren telefonisch terecht kunnen in geval van stressvolle situaties en hulp / ondersteuning kunnen krijgen voor degene waarvoor ze zorgen. Het geeft rust als mantelzorgers weten dat zij ‘gebruik kunnen maken van’ en er direct een hulpverlener beschikbaar is voor ondersteuning. Ligt hier wellicht ook een taak voor het Steunpunt mantelzorg of voor Sensor?

Het zou de mantelzorger verder nog ontlasten als ook de zorgvrager zelf kan bellen buiten kantooruren.

Pagina 4, Mantelzorgers met matige / slechte gezondheid

Ook op dit punt vragen we ons af of er een onderzoek nodig is: het komt ons voor dat het een vaststaand feit is dat mantelzorgers met een matige of slechte gezondheid overbelast zijn – met name in de GGz groep. We adviseren u met voorstellen te komen.

Pagina 5, Verhoging individuele mantelzorgwaardering

De ervaring van het afgelopen jaar is dat de briefbezorging voor het aanvragen van de mantelzorgwaardering niet goed verlopen is. De ongeadresseerde brieven zijn bij diverse inwoners van Zwolle om verschillende redenen niet bezorgd. We adviseren u om voor de mantelzorgwaardering in 2017 een brief op naam te sturen en daar een deel van de € 190.000.— voor in te zetten. We verzoeken u de conceptbrief voor verzending aan ons voor te leggen.

In deze brief van de gemeente Zwolle zou u ook aandacht kunnen besteden aan uitleg over het Sociale Wijkteam.

In de nota schrijft u dat u de ondersteuningsmogelijkheden beter bekend wilt maken. We ondersteunen dit van harte. Daarbij zou ook aandacht besteed moeten worden aan de ondersteuningsmogelijkheden vanuit het Sociaal Wijkteam.

Heeft u overwogen om de mantelzorgwaardering uit te reiken in de vorm van een (betaal)pasje met daarop een geldbedrag, te besteden bij lokale ondernemers?

Pagina 5, Risico's

U schrijft dat, indien daar aanleiding toe is, u met aanvullende of aangepaste voorstellen komt. Zijn daar dan ook aanvullende middelen voor beschikbaar?

Overigens worden we bij aanvullende of aangepaste voorstellen graag betrokken.

Pagina 6, Communicatie

Over dit punt hebben we, verspreid over het advies, opmerkingen gemaakt.

Pagina 6, Vervolg

Over dit punt hebben we, verspreid over het advies, opmerkingen gemaakt. Met name over de doelen van de extra ondersteuningsmaatregelen.

Mocht dit advies u aanleiding geven tot vragen, dan zijn wij uiteraard graag bereid u een toelichting te geven.

Hoogachtend,

Mevrouw Rabia Madarun
Voorzitter Participatieraad Zwolle